Obsah

Úvod

I. Vznik životopisu Vita prima a historie jeho textu 8
1. Přípravné práce 8
Dopis Archenfredovi 10
Vyprávění o zázracích 10
Dopis Eskilovi 12
2. Ohlas vyvolaný dílem Vita prima a další staré životopisy svatého Bernarda 13
Vita secunda 13
Vita quarta 14
Literatura „exemplární“ 15
Collectaneum exemplorum et visionum Clarevallense (Sbírka vzorů a vidění z Clairvaux) 15
Liber visionum et miraculorum Clarevallensium (Kniha vidění a zázraků z Clairvaux) 16
Exordium magnum Cisterciense (Počátky kláštera v Cîteaux – delší text) 16
Collectio (Sbírka) 17
Dialogus miraculorum (Vyprávění o zázracích) 17

II. Vilém ze Saint-Thierry: Život svatého Bernarda – Vita prima, kniha I. 18
1. Zdroje tohoto českého překladu 18
2. Uvedení do četby Knihy I. Vita prima – Život svatého Bernarda od Viléma ze Saint-Thierry . 19
Blízkost a odstup v „legendárním přátelství“ 19
Struktura Vilémova „Života svatého Bernarda“ 25
Bernard ve Vilémově knize: bezmezná svatost 27
Život svatého Bernarda: manifest Vilémova mnišského ideálu a varování pro cisterciáky 31

III. Závěr 39
1. Nadpřirozeno ve Vita prima 39
2. Historické dílo, či zbožný spis? 44

Kniha první
od Viléma ze Saint-Thierry

Předmluva. 47
Bernardovi rodiče a jeho výchova 50
Sen a slib paní Aleth 51
Bernardova studia v Châtillon. Portrét mladého Bernarda 52
Bernard odmítá léčbu šarlatánky. Sen v noci Narození Páně . . . 53
Smrt paní Aleth 54
Bernardovo dospívání 55
Bernard odolává dvěma tělesným pokušením. 56
Bernardovo povolání k mnišskému životu.
Příprava na vstup do Cîteaux. 57
Bernard učiní rozhodnutí díky vzpomínce na svou matku 58
Bernard přesvědčí svého strýce Galdricha i své bratry
Bartoloměje, Ondřeje a Quida, aby s ním vstoupili
do kláštera 59
Zajetí a rozhodnutí pro mnišský život Bernardova
bratra Gerarda 61
Gerardovo zázračné vysvobození. 62
Bernard získává další kandidáty. Hugo z Mâconu
se rozhoduje pro mnišský život 63
Hugo obnovuje rozhodnutí, od kterého upustil. 64
Pobyt Bernarda a jeho druhů v Châtillon 64
Prorocké vidění o jednom z Bernardových druhů. 66
Mnišské povolání nejmladšího Bernardova bratra Nivarda 66
Cîteaux pod vedením opata Štěpána Hardinga.
Vidění jednoho mnicha komunity v okamžiku smrti 67
Bernardův vstup do Cîteaux a počátky jeho noviciátu.
Založení kláštera Jully pro mnišky 68
Bernard novicem 69
Bernardova askeze. Jeho vztah k tělu a ke spánku 70
Jeho vztah k jídlu 72
Jeho oddanost manuální práci. Práce a kontemplace. 73
Bernardova účast na žních 74
Bernardův způsob četby a výkladu Písma 74
Založení Clairvaux a chudoba začátků. 75

Bernardovo noční vidění: hojnost povolání pro Clairvaux. 76
Zázračný dar dvanácti liber stříbra a uzdravení nemocného . . . 77
Obtíže v dorozumívání mezi Bernardem a jeho mnichy 78
Díky pokoře jeho bratří se Bernardovi dostane
milosti obrácení a vhodnějšího způsobu mluvy 79
Vstup Bernardova otce Tescelina a sestry Humbelíny
do kláštera 80
Bernardova opatská benedikce z rukou Viléma ze Champeaux,
châlonského biskupa. Jejich hluboké přátelství. 82
Vilém ze Champeaux získá pro Bernarda sabatický rok 83
První setkání Viléma ze Saint-Thierry s Bernardem. 84
Bernardovo noční vidění ohledně místa pro nový klášterní
kostel 86
Zlatý věk opatství v Clairvaux: prostota, ticho a samota. 86
Střídmost v jídle v Clairvaux. Přílišná nedůvěra bratří
vůči jakémukoli druhu potěšení 88
Châlonský biskup mírní nerozvážnou horlivost mnichů
a rozptyluje úzkostlivé pochybnosti 89
Bernardova laskavost vůči bratřím a přísnost
k sobě samému navzdory jeho chatrnému zdraví. 90
Bernardova nerozvážná askeze. Chatrné zdraví ho donutí
opustit chór 91
Bernardovo úžasné působení v církvi a ve společnosti
navzdory jeho fyzické slabosti. 92
Vilém ospravedlňuje neumírněnost, kterou si následovně
sám Bernard vyčítal 93
Bernardův dar kázání 93
Bernard dosáhne obrácení a spásy Josberta z La Ferté
v okamžiku jeho smrti. 94
Uzdravení chlapce s uschlou rukou a zkroucenou paží 96
Galdrich a Quido vytýkají Bernardovi jeho zázraky, aby ho
uchránili pýchy. Uzdravení mladíka trpícího píštělí 96
Galdrich je na oplátku donucen uchýlit se k Bernardovu daru
uzdravování. Galdrichovo posmrtné zjevení
se svému synovci 97
Bernard dosáhne věčné spásy jednoho příliš
přísného mnicha 98
Uzdravení mnicha Humberta z epilepsie 99

Zázračné množení zásob kláštera během hladomoru.
Vysvobození muže zakletého jeho ženou 100
Dopis Robertovi napsaný v dešti 101
Svaté přijímání mnicha, který byl exkomunikován
a učinil pokání 102
Prokletí much v opatství ve Foigny 103
Uzdravení dítěte v klášteře v Cherlieu 103
Uzdravení chromého chlapce 104
Návštěva mladých rytířů v Clairvaux 104
Příběh Waltera z Montmirail 105
Bernardova nemoc a jeho spor s ďáblem 106
Uzdravení Bernarda Pannou Marií a svatými
Vavřincem a Benediktem 106
Společné zotavení Viléma ze Saint-Thierry a Bernarda
v ošetřovně v Clairvaux. Bernard vykládá Vilémovi
Píseň písní 107
Jak byl Vilém uzdraven Bernardem 109
Bernard, tvůrce pokoje a Boží rybář. Rozkvět Clairvaux 110
Stavba nového Clairvaux. Hojný počet dceřiných
klášterů opatství 111
Bernardova jasnozřivost. Bernard je odměněn
Božím zjevením 113
Svědectví nejstaršího Bernardova bratra Quida 114
Lov v Châlons. Bernard předpovídá odpadnutí
mistra Štěpána z Vitry 115
Jeden otčenáš za koně 116
Uzdravení posedlého dítěte v Remeši a ženy postižené
epilepsií v opatství v Aulps 117
Bernard obrací vévodkyni z Lotrinska a získá dar slz
pro mnicha Mikuláše 118
Bernard prchá před církevními hodnostmi a přízní vládců 119
Bernardova autorita v církvi a ve světě 120
Závěrečná chvála Bernarda, jeho pokory a lásky 121

Použité zkratky 122